

Sykes-Picot Can Çekişiyor (4)

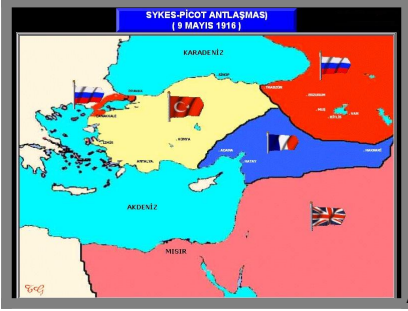
İçeriği Yazan: [Ata ATUN](#) [1] Zaman: Salı, 10/09/2013 - 14:27

Referans İçerik: [Sykes-Picot Can Çekişiyor \(1\)](#) [2]

Referans İçerik: [Sykes-Picot Can Çekişiyor \(2\)](#) [3]

Referans İçerik: [Sykes-Picot Can Çekişiyor \(3\)](#) [4]

Yazar Bloğuna Ekle: Yazarlar Bloğunda Görünmesin

ABD'nin yeni müdahale stratejisi eskilerden çok farklı.

ABD Genel Kurmay Başkanı Martin Dempsey'in, ABD Temsilciler Meclisi Dış İlişkiler komitesi üyesi Demokrat Partili Eiot Engel'e, Suriye'ye müdahale edilmesi konusunda gönderdiği mektubun son paragraflarında yer alan ABD'nin yeni stratejisi, manasal değil ama içerik çevirisi olarak aynen aşağıdaki gibi.

"Suriye'de çatışan ve bizim taraf olarak seçim yapabileceğimiz iki güç yok. Çok fazla taraf var ve bazıları da yeni oluşmuş durumda. ABD'nin destek vereceği taraf, müdahaleden sonra güç dengesi kendi lehlerine döndüğü vakit, kendi çıkarları doğrultusunda icraatlarını yaparken, bizim çıkarlarımıza da hizmet etmelidir."

Dempsey çok net ve açık şekilde, kurulacak yeni hükümetin veya yeni yönetimin ABD'nin çıkarlarına hizmet edeceğinden yüzde yüz emin olmadıkça, müdahale etmeyeceğiz demektedir.

Gerçekte ABD ve İsrail, Suriye'ye müdahale edilip edilmemesi konusunda kilit konumdalar.

Mısır'da demokratik yollarla Cumhurbaşkanı seçilen Mursi'nin, Müslüman Kardeşler safında olması, Türkiye ile olağanüstü bağlar kurması, İsrail ve ABD'ye sempatik gözlerle bakmaması, Kıbrıs Rum tarafı ile Mübarek Yönetiminin imzaladığı MEB antlaşmasını feshi ve İsrail ile Mısır arasında imzalanan doğalgaz satış antlaşmasını yok sayması, sonunu getirdi.

Mısır'da, Suriye'de ve Lübnan'da yaşanan bu yeni gelişmenin kökeninde Mısır'ın Port Sait limanından başlayarak Hatay'ın Samandağı ilçesinin Suriye ile oluşturduğu sınır çizgisine kadar uzanan kıyıların yarattığı "Münhasır Ekonomik Bölge" (MEB) içinde yer alan doğalgaz ve petrol.

ABD ve AB, İran'ın nükleer silah sahibi olmaması ve Orta Doğu'da Tahran merkezli bir Şii bölgesi oluşmaması için yoğun bir çaba gösterirken, aniden karşılarına Türkiye'nin başını çektiği, içinde Mısır ve Suriye'de çok etkin olan Müslüman kardeşler ile Hamas'ın da yer aldığı bir Sunni bölgenin oluşum hareketliliği çıkmıştır. ABD ve AB'yi en çok endişelendiren konulardan bir tanesi de Türkiye'nin Kuzey Irak'taki "Bölgesel Kürt Yönetimi" ile olan sıkı ve sağlam bağı.

Türkiye, Müslüman Kardeşler, Hamas ve Bölgesel Kürt Yönetimi ittifakının ABD ve AB'ye ilaveten Irak'ı, İran'ı, Suudi Arabistan'ı ve İsrail'i de ürküttüğü kesin. Bütün korkuları Suriye ve Mısır'da Müslüman Kardeşler'in iktidara gelmesi ve Doğu Akdeniz ile birlikte Ortadoğu'nun en zengin ve kaliteli petrol yataklarının yer aldığı Musul ve Kerkük bölgesinin, yüz sene evvel olduğu gibi dolaylı veya da dolaysız olarak Türkiye'nin kontrolü altına girmesi.

Türkiye'nin Irak'ın tüm kuzey bölgelerinde hakimiyetini kurmuş olan "Bölgesel Kürt Yönetimi" ile ileri düzeyde ekonomik, Ticari ve kültürel işbirliği içine girmiş olması ABD ve AB'nin endişelerini daha da arttırmakta.

2011 yılının yazında İran, Irak, Suriye ve Çin arasında yapılan bir anlaşma bölgedeki dengeleri daha da karmaşık hale getirdi. İran'dan çıkacak olan bir boru hattının Irak ve Suriye topraklarından geçerek Akdeniz'e ulaşacağını ve borunun Akdeniz'deki ucunun da sadece Çin'in kontrolünde olacağını içeren bu anlaşma, Çin'in Akdeniz'e bir daha çıkmamak üzere yerleşmesini öngördüğünden ABD'yi çok endişelendirdi ve bu anlaşmadan tam 8 ay sonra da Suriye'de çatışmalar patlak verdi.

Bu gelişmelerden en çok etkilenecek olan İsrail, 2010 yılında yaşanmış olan Mavi Marmara olayında burnunun dikine gitmeyip, Türkiye ile iyi ilişkilerini devam ettirebilseydi, büyük bir olasılıkla Mısır ve Suriye'de bu denli geniş çaplı olaylar çıkmayacak ve Müslüman Kardeşler de her iki ülkede bu denli güçlü hale gelmeyecekti. Bu nedenle de İsrail mecburen yüzünü Yunanistan'a ve Kıbrıs Rum tarafına çevirmek zorunda kaldı.

1916 doğumlu Sykes-Picot Antlaşması ve bunun devamı olan ve 1921 yılında Ortadoğu'da yapay olarak ortaya çıkarılan devlerin sınırlarını belirleyen Kahire Antlaşması ömürlerini doldurdular, can çekişiyorlar.

Balkanlarda 20. ve 21. yüzyılın başlarında yaşanmış olan etnik çatışmalar şimdi Ortadoğu'da yaşanıyor ve yüz yıl evvel belirlenmiş olan sınırlar çatırıyor. Yugoslavya misali Ortadoğu'da da yeni devletlerin ve yeni sınırların ortaya çıkacağı çok açık.

Bitti...

Prof. Dr. Ata ATUN

ata.atun@politikadergisi.com [5]

Yorumlar

- [Dünya](#) [6]
- [Dış Siyasa](#) [7]
- [Güncel](#) [8]

Kaynak URL (25/04/2024 - 20:02 tarihinde yazdırıldı):

<https://politikadergisi.com/makale/sykes-picot-can-cekisiyor-4>

Bağlantılar:

[1] <https://politikadergisi.com/pd-uye/ata-atun>

[2] <https://politikadergisi.com/makale/sykes-picot-can-cekisiyor-1>

[3] <https://politikadergisi.com/makale/sykes-picot-can-cekisiyor-2>

- [4] <https://politikadergisi.com/makale/sykes-picot-can-cekisiyor-3>
[5] <mailto:ata.atun@politikadergisi.com>
[6] <https://politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/dunya>
[7] <https://politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/dis-siyasa>
[8] <https://politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/guncel>